

UN PLEDOARIE PENTRU „PERSONAL”

Ediția a XXVI-a a Galei Tânărului Actor – HOP, organizată prin tradiție de UNITER, s-a desfășurat în spațiile de spectacol ale Albei Iulia, cu sprijinul Consiliului Județean Alba, pentru al treilea an consecutiv, în perioada 30 august – 2 septembrie. După o săptămână de mentorat cu regizorii Alexandru Dabija, Leta Popescu și artistul video Andrei Cozlac, cei 25 de tineri participanți au performat atât în prezența fizică a publicului, cât și prin *live streaming*. Foarte potrivit pentru tematica acestui an, explorarea prezenței actorului prin mijloace *new media*.

30 august

Proba impusă a constat în traducerea prin limbaj scenic a scurtei fabule *Măgarul și cătârul* de Esop. Am urmărit deopotrivă momente cu rezolvări la îndemână – aplicarea unor efecte sonore distorsionante ale vocii, videoproiecții plate cu rol strict ilustrativ (poate pentru a trezi o stare spectatorului, dar fără a pune realmente *prezența actorului* în evidență) sau videoproiecții (la fel de plate) pe trei laturi ale sălii Casei Studenților, ce mimau interactivitatea în dorința de a face narațiunea să avanseze, dar și jocuri estetice, lipsite de gând ori măiestrie, servindu-se de multiplicarea imaginii prin camera telefonului – și momente clasic-teatrale – de povestire dinamică prin dans oriental, fabulă povestită în tandem de un cuplu de actori (una din glumele ediției s-a referit la faptul că majoritatea grupurilor erau formate din doi oameni, deci puteau fi încadrate la „cupluri” mai degrabă; în orice caz, a fost o soluție recurentă, cu prea mici variații între echipe) sau prin raportarea la o jucărie cu funcții rudimentare de capturare a vocii ca la un partener de scenă. Momentele mai îndrăznețe din punct de vedere tehnologic, care s-au distins printr-o muncă de proiectare mai atentă, merită amintite aici: Răzvan Mîndruță a devenit, pe rând, măgarul și cătârul într-un joc video live, ilustrat în stilul Mortal Kombat; George Cocoș a creat un fel de instalație de lumini UV, interacționând, prin preînregistrare, cu imaginea proiectată pe un ecran de televizor, într-o cheie mai degrabă de spectacol menit să surprindă copiii; Andrei Marius Barbu și Francesca Fülöp au tradus succulent fabula filmându-se live prin culisele sălii, simultan cu povestirea pe scenă, ca o transmisiune de știri locale; Alexandru Condurat și Ingrid Neacșu au fost consecvenți prin mixajul live al sunetului și vocii, combinate cu actorie; Paul Bondane a sugerat o idee de protest la adresa deciziilor recente ale guvernamentalilor prin construirea în VR a Palatului Parlamentului,

iar Răzvan Omotă s-a dezlănțuit ca DJ al sunetelor produse de cartofi, radical prin ideea de desene animate mai degrabă decât prin interpretare.

Să urmăresc de aproape douăzeci de ori aceeași poveste a fost provocarea mea ca spectator, întrucât m-am așteptat la interpretări mai detașate de text și mai ancorate în mijloace, măcar mai similare cu *etude-urile/extratextele* din anul I de facultate. Totuși, remarc cu un fel de mulțumire analogiile pe care unii concurenți le-au identificat în această fabulă, referindu-se la problematici actuale dureroase pentru ei – O.U.G.-ul ce vizează comasarea teatrelor cu mai puțin de 50 de angajați, abuzul în rândul animalelor, parodiarea totalitarismului ceaușist, ritmul de muncă și de viață extenuante în cadrul corporațiilor.

31 august – 1 septembrie

Secțiunile individual și de grup au adus zilelor următoare energia momentelor trecute deja prin cele două preselecții, cu timpul acordat șlefuirii și aprofundării, pe alocuri simțindu-se inserțiile regizorale ale coordonatorilor Galei. Acest fapt mi se pare necesar în cadrul programului, anume sesiunile de *brainstorming*, repetiții (poate chiar împreună cu ceilalți participanți?) și *feedback* în care să existe șansa de a înțelege ce a fost productiv în intuițiile și în procesul de lucru al participanților. Însă lipsa ochiului „din afară” s-a simțit în unele momente, determinându-mă să mă întreb cât de mare a fost, totuși, *prezența mentorilor* alături de cei care s-au prezentat mai nesiguri sau mai timizi și cât de mare a fost dorința/încăpățânarea altora de a nu face rabat de la momentul pregătit „de acasă”.

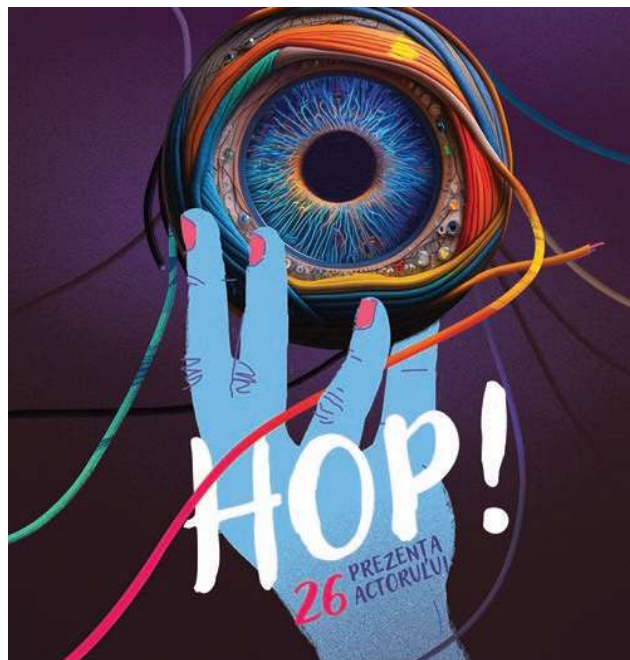
Multe din momentele individuale au surprins prin expunerea unor situații ultra-personale, de intimitate afectivă, sau la care s-au raportat foarte subiectiv, fie că participanții au lucrat pe texte de autor, colate sau integrale, sau pe texte proprii. Asta se poate să fi fost *wildcardul* de curaj al acestei ediții, pus în echilibru cu dificultățile integrării uneori interesante a tehnologiei.

Oana Jîpa a deschis „individualele” printr-un *Pescărușul* remixat, tandem cu prezența virtuală a Valeriei Seciu (în spectacolul de televiziune din 1974, regizat de Petre Sava Băleanu). Actrița s-a folosit de tehnologie și de scenotehnică pentru a obține nu doar un efect de măiestrie, cât și de a concretiza ideea de trac de scenă, frica de public și de critică, nesiguranța actorului aflat în lumina reflectoarelor.

Dintre textele de autor cu inserții personale amintesc în mod special momentul sensibil-înfi-orător al lui Radu Fărcane (*Introspecție temporală*, după *Vara în care mama a avut ochii verzi* de Tatiana Țibuleac și *Territoria* de Oleg Garaz); *You Have Reached Your Daily Limit*, o meta-confesiune despre tații indisponibili, absenți sau pierduți în sine, creată de Paul Bondane după Robert Bly; povestea romantică de Tinder (oricât de ironic ar suna această formulare) numită *Intellectual Kinks* a lui Andrei Cristea (după *50 cele mai frumoase scrisori de dragoste din toate timpurile* de David H. Lowenherz); *Plasturi* a Cristinei Casian, „text propriu cu un fragment reinterpretat de ChatGPT după *Un tramvai numit dorință* de Tennessee Williams”.

În categoria momentelor individuale bazate pe creații proprii se încadrează *Letter to My Unborn Child* de Răzvan Mîndruță, un moment unde simplitatea mijloacelor a reușit să emoționeze prin tematică și interpretare. Intrarea naivă a clovnului-Răzvan în scenă a contrastat cu seriozitatea mesajului transmis printr-un *self-tape* realizat în timp real, mărturisind fragmente despre o copilărie ideatică, fricile și dorințele copilului interior, precum și dorința de a ajunge un tată bun și frica de a deveni un tată distant, nepriceput sau „rău”. Tot în această categorie se distinge și Răzvan Omotă, cu momentul eclectic *Echilibru campus între iubiri eșuate*, unde se joacă convenții deștepte și simple, într-un stil de o sensibilitate vie și neașteptată (mai mult decât accidentul cu ciocanul). Marcantă a rămas psihoza artistică din *Jurnalul unei tinere (actrițe)*, soloul Sașei Pânzaru, în care curățenia estetică – o actriță în costum de mișcare negru, cu doar un spot de lumină pe ea – a contrastat cu aglomerarea de gânduri intruzive, reflectate în chipul și corpul ei, ca pe un ecran de proiecție viu; ideea ei a avut ceva din absurdul beckettian și performance-ul american al anilor '80, tematizând depresiile, frustrările și bucuriile unei actrițe ce-și consumă zilele închisă într-un birou în loc să aibă libertatea de a crea.

Momentele de grup s-au construit, în linii mari, prin relația dintre partenerii de scenă, susținută doar de un suport tehnologic. *Angajați-mă!* (Ama Beschieru și Robert Ioan) este manifestul unor proaspăt absolvenți de actorie care se confruntă cu realitatea industriei, exprimând în forță sentimentul de neputință și frustrare a omului care s-a pregătit cu dedicare și pasiune pentru meseria sa, însă fără a putea să vadă orizontul unei certitudini de continuitate în viitor. *Tic Tac Tok* (Andrei Marius Barbu, Francesca Fülöp) este duetul comic, realizat prin arta *foley*, format din doi vecini alienați, consumați de obsesiile lor – uciderea unei muște gălăgioase și frica de murdărie, viruși, alți oameni. *Celălalt* (Denissa Rogoz, Sașa Pânzaru) vorbește despre relațiile de dragoste nereușite. Experimentul *Untitled*, al celor șapte membri ai Trupeii independente Les Chobeaux, a fost un moment cu „de toate” – „d-ale” tehnologiei și *social media*-ului reformativ de creiere, cu măști de oi confecționate, coregrafie de Tik-Tok și muzică

mixată live din consolă. A fost o dată... (Alexandru Condurat, Ingrid Neacșu) s-a prezentat drept un basm *funky* și neconvențional, reminiscent din punct de vedere al mixajului sonor cu vremurile Zone Studio Oradea.

2 septembrie

Premiul „Ștefan Iordache” a fost acordat actorilor Robert Ioan și Ama Beschieru, absolvenți de Licență în Actorie (2023), Facultatea de Teatru din cadrul UBB Cluj-Napoca. Premiul pentru cea mai bună actriță i-a revenit Sașei Pânzaru, absolventă de licență și master în Actorie (2020 și 2022) a Facultății de Arte în Limba Română, Universitatea de Arte din Târgu-Mureș, iar Premiul pentru cel mai bun actor lui Răzvan Omotă, absolvent al secției de Actorie (2020) din cadrul Universității „Hyperion” București. Premiul „Cornel Todea” pentru cea mai bună trupă de actori a fost acordat actorilor Andrei Marius Barbu și Francesca Fülöp, absolvenți ai Masterului de Arta Actorului (2022) în cadrul UNATC București. Premiul „Sică Alexandrescu” acordat de juriul Galei a fost înmănat Oanei Jipa, absolventă a secției de Actorie (2020) din cadrul UNATC București.

Urmele de caniculă ale verii, răcoarea nopților pe trecute în proximitatea și în Cetatea Alba Iulia, melancolia și vivacitatea antrenate de luna plină din 30 august, comasate cu oboseala, curiozitatea și entuziasmul participanților, au făcut ca acestă Gală HOP să nu se simtă ca o competiție pentru titluri, recunoaștere sau posturi de angajare (sic!). Cred că participanții au văzut oportunitatea de a lucra, singuri sau cu partenerul de scenă, în interacțiune cu mentorii ediției, de a experimenta noi mijloace de creație și de a-și cunoaște mai bine propriile resurse creative, precum și în dorința comună de conectare cu alți colegi din generația tânără. *In a nutshell*, a fost o ediție marcată de liniștea orașului și de răgazul actorului de a lucra cu sine însuși – în reflexii virtuale sau într-o interioritate onestă.